

STORYLIGHT

Titel van het rapport:
Samenvatting van het
uitgebreide rapport

Opgesteld door: uniT
Partnerland: Oostenrijk

Inleiding

Dit uitgebreide rapport biedt een samenvatting van de realiteiten, uitdagingen en aspiraties van migrantenvrouwen in vijf Europese landen: Oostenrijk, België, Cyprus, Denemarken en Duitsland. De synthese is gebaseerd op nationale rapporten die in detail worden beschreven in het *Comprehensive Report* van het Storylight-project. Op basis van literatuurstudie (*desktop research*), focusgroepdiscussies en individuele interviews belicht dit rapport demografische trends, barrières voor integratie en tewerkstelling, de rol van onderwijs en digitale competentie, en de impact van wettelijke kaders.

Demografisch overzicht en migratiepatronen

Migrantenvrouwen vertegenwoordigen een aanzienlijk en groeiend segment van de bevolking in alle vijf de landen. In Oostenrijk maken zij meer dan een vijfde van alle vrouwen uit, terwijl in Brussel (België) meer dan een derde van de inwoners geen Belgische nationaliteit heeft. Cyprus, historisch gezien een emigratieland, ziet nu dat bijna 10% van de bevolking bestaat uit onderdanen van derde landen. De immigrantenpopulatie in Denemarken wordt steeds diverser en Duitsland telt bijna 11 miljoen vrouwen met een migratieachtergrond.

Migratiepatronen worden gevormd door uiteenlopende factoren: gezinshereniging (voornamelijk onder vrouwen), kansen op het vlak van onderwijs en tewerkstelling, en, in het geval van Cyprus en Duitsland, stijgende aantallen asielzoekers en vluchtelingen. Ondanks verschillen in omvang en historische context worden alle landen geconfronteerd met gemeenschappelijke uitdagingen inzake integratie, sociale inclusie en een rechtvaardige toegang tot kansen voor migrantenvrouwen.

Arbeidsmarktparticipatie

In alle landen worden migrantenvrouwen geconfronteerd met hardnekkige nadelen op de arbeidsmarkt. In Oostenrijk en België zijn zij sterk vertegenwoordigd in laagbetaalde sectoren zoals de schoonmaak en de horeca, waarbij zij vaak onder hun kwalificatieniveau werken. Taalbarrières, het

gebrek aan erkenning van buitenlandse diploma's en onvoldoende ondersteuning bij kinderopvang en opleiding beperken hun toegang tot passende tewerkstelling.

In Cyprus werken migrantenvrouwen van buiten de EU voornamelijk in de huishoudelijke hulp en de zorgsector, ongeacht hun opleidingsachtergrond. Overkwalificatie en informele tewerkstelling zijn wijdverspreide problemen. De Deense arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door aanzienlijke ongelijkheden: immigrantenvrouwen ervaren "dubbele discriminatie" op basis van zowel gender als migratieachtergrond, met een ondervertegenwoordiging in betaald werk en uitdagingen zoals institutioneel racisme en ondergewaardeerde vaardigheden. In Duitsland verhogen zichtbare kenmerken van herkomst of religie (bijv. de hoofddoek, niet-Duitse namen) het risico op discriminatie, vooral in geschoolde functies.

Onderwijs en digitale competentie

De toegang van migrantenvrouwen tot onderwijs wordt gehinderd door gemeenschappelijke obstakels: taalproblemen, de niet-erkenning van kwalificaties en de uitdaging om gezinsverantwoordelijkheden te combineren met deelname aan educatieve programma's. Hoewel nationale onderwijssystemen en initiatieven variëren, worden taalverwerving en digitale competentie universeel erkend als cruciale instrumenten voor integratie.

Met name digitale geletterdheid is steeds essentiëler — niet alleen voor de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, maar ook voor de participatie aan openbare diensten en het burgerleven. Er blijft echter een aanzienlijke digitale kloof bestaan. Veel migrantenvrouwen, vooral de ouderen, hebben geen toegang tot digitale apparatuur en trainingen. NGO's en educatoren in alle landen werken aan het dichten van deze kloof, maar de middelen en kansen blijven ongelijk verdeeld.

Sociale inclusie en ervaringen met discriminatie

De ervaringen van migrantenvrouwen met sociale inclusie worden gevormd door meerdere, kruisende factoren: juridische status, taalbeheersing, opleidingsachtergrond en een stedelijke versus rurale woonomgeving. In Oostenrijk, België en Duitsland versterken ruimtelijke segregatie en discriminatie de sociale ongelijkheid. In Cyprus is integratiebeleid een recente ontwikkeling en blijft de publieke opinie ambivalent. In Denemarken overschaduwden systemisch racisme en een economische focus in het integratiebeleid de bredere sociale inclusie.

Deelname aan het maatschappelijk middenveld en lokale netwerken, evenals toegang tot taalcursussen en kinderopvang, zijn van vitaal belang voor integratie. Niettemin is politieke participatie over het algemeen beperkt voor onderdanen van derde landen, en blijft discriminatie — met name op de woningmarkt, in het onderwijs en bij openbare diensten — een aanzienlijke barrière.

Kwalitatieve inzichten: Geleefde ervaringen van migrantenvrouwen

Focusgroepen en individuele interviews onthullen de genuanceerde realiteit waarmee migrantenvrouwen worden geconfronteerd. Velen worstelen met sociaal isolement, culturele aanpassing en de niet-erkenning van hun vaardigheden en kwalificaties. Persoonlijke verhalen onderstrepen het belang van ondersteunende netwerken, lokale verenigingen en mentoren bij het overwinnen van bureaucratische en sociale obstakels.

Digital storytelling is naar voren gekomen als een krachtig instrument voor *empowerment*, dat vrouwen in staat stelt hun ervaringen te delen, zelfvertrouwen op te bouwen en inclusie te bevorderen. De betrokkenheid is echter ongelijk en hangt af van individuele digitale vaardigheden, toegang tot technologie en ondersteuning van educatoren of NGO's. Veel vrouwen uiten sterke aspiraties naar economische onafhankelijkheid, verdere scholing en het leveren van een bijdrage aan hun nieuwe samenleving, met name via werk of vrijwilligerswerk.

Perspectieven van educatoren

Educatoren uit alle vijf de landen benadrukken het belang van toegankelijke, leerlinggerichte programma's die zijn afgestemd op de behoeften van migrantenvrouwen. Barrières zoals taal, gebrek aan informatie, traditionele genderrollen en verantwoordelijkheden voor kinderopvang moeten worden aangepakt via innovatieve, drempelverlagende initiatieven. *Digital storytelling* en door peers geleide activiteiten worden gezien als effectieve methoden om participatie en zelfexpressie te stimuleren, hoewel ze investeringen vereisen in training, technologie en ondersteunende omgevingen.

Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen

- **Hardnekkige barrières:** Migrantenvrouwen in heel Europa worden geconfronteerd met

gelijkaardige obstakels—discriminatie, een onzekere status, beperkte erkenning van kwalificaties en uitdagingen in het taal- en digitale onderwijs.

- **Belang van netwerken:** Sociale netwerken, ondersteuning door peers en burgerinitiatieven spelen een cruciale rol bij het bevorderen van inclusie en het opbouwen van zelfvertrouwen.
- **Digitale geletterdheid:** Het overbruggen van de digitale kloof is essentieel voor *empowerment*, participatie op de arbeidsmarkt en toegang tot diensten.
- **Ondersteuning op maat:** Beleid en programma's moeten inspelen op de specifieke behoeften van migrantenvrouwen door flexibel onderwijs, toegankelijke kinderopvang en erkenning van eerder verworven competenties aan te bieden.
- **Holistische benaderingen:** Succesvolle integratie vereist meer dan economische participatie; het vraagt om strategieën die sociale banden, culturele uitwisseling en antidiscriminatie bevorderen.

Conclusie uit primair en secundair onderzoek

De integratie van migrantenvrouwen is een veelzijdig proces dat wordt gevormd door juridische, economische, sociale en persoonlijke dynamieken. Effectieve inclusie hangt af van een rechtvaardig beleid, responsieve ondersteuningssystemen en de erkenning van de vaardigheden, ambities en veerkracht van migrantenvrouwen. Door prioriteit te geven aan taalverwerving, digitale competentie en gerichte ondersteuning—en tegelijkertijd discriminatie en uitsluiting aan te pakken—kunnen Europese samenlevingen de talenten en het potentieel van al hun leden beter benutten.

Deze samenvatting onderstreept de waarde van intersectionele, levensgerichte benaderingen en het belang van voortdurende investeringen in onderwijs, sociale participatie en beleidshervorming. De ervaringen en verhalen van migrantenvrouwen zijn niet louter casestudies—ze zijn een oproep tot actie voor meer inclusieve, dynamische en rechtvaardige samenlevingen.

Van bewijs naar praktijk: WP2-gids en algemene conclusies

Op basis van de bevindingen uit de secties A-C van het *Comprehensive Report* (de grensoverschrijdende analyse), vertaalt de **WP2-gids voor inclusieve digital storytelling in de volwasseneneducatie** de onderzoeksresultaten naar een gestructureerd kader voor

praktijkbeoefenaars die met migrantenvrouwen werken.

De gids biedt een direct antwoord op de structurele, taalkundige, digitale en psychosociale uitdagingen die zijn vastgesteld in Oostenrijk, België, Cyprus, Denemarken en Duitsland. Het presenteert *digital storytelling* als een relationele en op rechten gebaseerde onderwijspraktijk die gericht is op *empowerment* in plaats van louter technische kennis.

Belangrijkste bijdragen van de WP2-gids

De gids bevordert een gemeenschappelijk begrip van inclusieve *digital storytelling*, met aandacht voor veiligheid, toegankelijkheid, taalkundige overwegingen en de eigen regie van de leerder. Er is expliciete aandacht voor het feit dat storytelling optioneel, trauma geïnformeerd en door de deelnemer gecontroleerd moet zijn. Narratieven kunnen gebaseerd zijn op persoonlijke, collectieve, symbolische of fictieve verhalen. Toegankelijkheid wordt gewaarborgd door een *mobile-first* ontwerp, een flexibel tempo en laagdrempelige technologie, wat aansluit bij de niveaus van digitale geletterdheid die in dit onderzoek zijn vastgesteld.

Bovenal stemt de gids de praktijk van *digital storytelling* af op **DigComp 3.0** en **LifeComp** door digitale competentie te herdefiniëren: niet als het beheersen van instrumenten, maar als **gesitueerde digitale agency**. De gids legt verbindingen met databewustzijn, communicatie als participatievorm, auteurschap, welzijn, adaptief leren en persoonlijke en sociale groei. Deze holistische benadering erkent de behoefte van migrantenvrouwen aan zelfvertrouwen, veiligheid en zichtbaarheid op hun eigen voorwaarden.

Implicaties voor praktijkbeoefenaars in de volwasseneneducatie

De gids benadrukt de cruciale rol van educatoren als bemiddelaars tussen technologie en de geleefde ervaring binnen het proces van sociale inclusie. Educatoren worden gezien als facilitators en partners in plaats van traditionele leraren. Hun effectiviteit bij het inzetten van *digital storytelling* hangt dan ook meer af van hun vermogen om relaties op te bouwen en institutionele steun te bieden dan van hun technische vaardigheden.

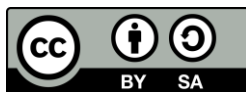
Instellingen voor volwasseneneducatie worden aangemoedigd om storytelling te integreren in taalonderwijs, digitale vaardigheidstraining, empowerment-sessies en gemeenschapsleerprogramma's. Hierbij zijn tijd en training voor de facilitators belangrijke randvoorwaarden. Migrantenvrouwen worden erkend als actieve digitale burgers en culturele actoren, en niet louter als ontvangers van integratiestrategieën.

Co-funded by
the European Union

de digitale kloof). Tegelijkertijd tonen zij een hoge mate van motivatie, veerkracht en een sterk verlangen naar zelfontplooiing en maatschappelijke bijdrage.

Digital storytelling fungeert hier als een essentiële methodologische verbinding tussen inclusie, digitale geletterdheid en *empowerment*. Wanneer deze praktijk wordt uitgevoerd volgens de principes van de WP2-gids, kan zij het zelfvertrouwen, de sociale betrokkenheid en de vaardigheden voor levenslang leren versterken, met respect voor waardigheid, instemming en diversiteit. Samenvattend vormt de WP2-gids een uitstekend fundament voor de verdere werkpakketten van het STORYLIGHT-project; het is een effectieve leidraad voor het bevorderen van de stem en handelingsbekwaamheid van migrantenvrouwen in een steeds verder digitaliserende samenleving.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

innopixel

